

Udskriftsdato: 15. juni 2026 (Gældende)

Delvist afslag på aktindsigt i ansøgninger om tilskud under Danida Business Explorer for Tanzania – offentlighedslovens § 30, nr. 2

Ministerium: Folketingets Ombudsmand

Journalnummer: Sag nr. 16/00633

Delvist afslag på aktindsigt i ansøgninger om tilskud under Danida Business Explorer for Tanzania – offentlighedslovens § 30, nr. 2

Svar til A

20-04-2016

Sag nr. 16/00633

Udenrigsministeriets afgørelse af 2. september 2015 om delvist afslag på aktindsigt

Jeg har nu færdigbehandlet sagen.

Jeg kan ikke kritisere, at Udenrigsministeriet har undtaget visse oplysninger i de fem virksomheders ansøgninger om tilskud under Danida Business Explorer for Tanzania.

Jeg har dog henstillet til Udenrigsministeriet at genoverveje spørgsmålet om aktindsigt i oplysninger af talmæssig værdi fra afsnittet ”Budget” (kolonnerne ”Travel hours”, ”Activities hours”, ”Rate” og ”Budget”) for så vidt angår virksomheden B og – hvis ministeriet herefter fastholder den foretagne risikovurdering – at give dig en uddybende begrundelse.

Jeg har bedt ministeriet om at underrette mig om ministeriets afgørelse i den anledning.

Nedenfor kan du læse nærmere om begrundelsen for resultatet af min undersøgelse. Fra s. 9 er der en sagsfremstilling.

Ombudsmandens udtalelse

1. Hvad drejer sagen sig om?

Sagen drejer sig om Udenrigsministeriets delvise afslag på aktindsigt i ansøgninger om tilskud under Danida Business Explorer for Tanzania for ansøgningsrunder 27. februar og 29. maj 2015.

Den 1. august 2015 bad du Udenrigsministeriet om aktindsigt i de nævnte ansøgninger.

Den 2. september 2015 meddelte Udenrigsministeriet dig fuld aktindsigt i ansøgningsdokumenter fra virksomhederne C (februar 2015) og D (februar 2015). Dokumenterne vedrørende D var ved en fejl ikke vedhæftet afgørelsen af 2. september 2015, og de blev først sendt til dig med ministeriets e-mail af 25. februar 2016.

Ved afgørelsen af 2. september 2015 meddelte ministeriet dig samtidig delvis afslag på aktindsigt i ansøgninger fra fem virksomheder (E (februar 2015), B (februar 2015), F (maj 2015), G (maj 2015) og H (maj 2015)). Det skete med henvisning til offentlighedslovens § 30, nr. 1, om oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold, og § 30, nr. 2, om oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende.

Udenrigsministeriet overvejede i forbindelse med afgørelsen meroffentlighed efter offentlighedslovens § 14, stk. 1, men fandt ikke grundlag for at give dig yderligere aktindsigt.

Din klage til mig omfatter alene Udenrigsministeriets undtagelse af oplysninger efter offentlighedslovens § 30, nr. 2, og min undersøgelse omfatter derfor ikke ministeriets undtagelse af oplysninger efter lovens § 30, nr. 1.

2. Undtagelse af oplysninger efter offentlighedslovens § 30, nr. 2

2.1. Udenrigsministeriet har som nævnt undtaget en række oplysninger i fem virksomheders ansøgning om tilskud under Danida Business Explorer for Tanzania (februar og maj 2015) med henvisning til bestemmelsen i § 30, nr. 2, i offentlighedsloven (lov nr. 606 af 12. juni 2013 om offentlighed i forvaltningen).

Bestemmelsen lyder således.

”§ 30. Retten til aktindsigt omfatter ikke oplysninger om

(...)

2) tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold el.lign., for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningerne angår, at anmodningen ikke imødekommes.”

Offentlighedslovens § 30, nr. 2, svarer til § 12, stk. 1, nr. 2, i den tidligere offentlighedslov fra 1985 og har til formål at tilgodese private erhvervsinteresser mv.

Følgende fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. lovforslag nr. L 144 af 7. februar 2013:

”Bestemmelsen i *nr.* 2 er enslydende med den gældende lovs § 12, stk. 1, nr. 2.

Bestemmelsen forudsætter – i modsætning til nr. 1 – at forvaltningsmyndigheden foretager en *konkret vurdering*, der falder i to led. Myndigheden skal først tage stilling til, hvorvidt der er tale om oplysninger vedrørende forretningsforhold mv. Er det tilfældet, skal myndigheden dernæst foretage en vurdering af, om aktindsigt i disse oplysninger må antages at indebære en nærliggende risiko for, at der – typisk af konkurrencemæssige grunde – påføres den pågældende person eller virksomhed navnlig økonomisk skade af nogen betydning.

Der vil i forhold til oplysninger, der er omfattet af nr. 2, gælde en *klar formodning* for, at udlevering af oplysningerne vil indebære en nærliggende risiko for, at virksomheden eller den person, oplysningerne angår, vil lide skade af betydning.

Forvaltningsmyndighederne bør dog – som hidtil – *indhente en udtalelse* fra den, oplysningerne angår, for at få belyst risikoen for, at en udlevering af oplysninger om forretningsforhold mv. vil medføre den nævnte risiko for økonomisk skade.

Der henvises i øvrigt til beskrivelsen af gældende ret i betænkningens kapitel 17, pkt. 3 (side 651 ff.). Om kommissionens overvejelser henvises til betænkningens kapitel 17, pkt. 5.3 (side 706 f.). ”

Som eksempler på oplysninger omfattet af bestemmelsen nævner betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven, s. 706, bl.a. produktionsmetoder, produktionsforhold, forretningsforbindelser, kundelister, forretningsbetingelser, kontraktvilkår, forretningsmæssige strategier og markedsføringstiltag.

Også oplysninger om etableringsomkostninger, driftsomkostninger, salgsomkostninger samt oplysninger om virksomhedens regnskaber og økonomiske forhold i øvrigt, herunder dens skattemæssige situation, nævnes som eksempler på omfattede typer oplysninger.

Jeg henviser også til Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med Kommentarer (2014), s. 521 ff., herunder s. 523 om, at oplysninger om økonomiske forhold i bred forstand i praksis er anset for omfattet af bestemmelsen. Således er bl.a. vederlagsoplysninger i en kontrakt, udgiftsoplysninger, afsætningsmuligheder samt prisfastsættelsesovervejelser omfattet af bestemmelsen.

Selv om oplysningerne efter deres karakter er omfattet af § 30, nr. 2, vil de ikke kunne udtages med hjemmel i bestemmelsen, hvis de er offentligt tilgængelige, f.eks. via offentlige myndigheders registre eller statistikker eller via en hjemmeside. I så fald kan oplysningerne ikke anses for fortrolige. Se bl.a. Jon Andersen, Offentlighed i forvaltningen (2013), s. 264.

Som det fremgår, er bestemmelsen kun anvendelig, hvis meddelelse af aktindsigt efter en konkret vurdering må antages at indebære en nærliggende risiko for, at der påføres den pågældende person eller virksomhed skade, navnlig et økonomisk tab af nogen betydning.

Som det imidlertid også fremgår, vil der i forhold til oplysninger omfattet af bestemmelsen gælde en ”klar formodning” for, at udlevering af oplysningerne vil indebære en nærliggende risiko for, at virksomheden eller den person, oplysningerne angår, vil lide en sådan skade. Se også betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven, s. 1005.

Om det nærmere indhold af formodningsreglen henviser jeg til Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med Kommentarer (2014), s. 530, hvor bl.a. følgende er anført:

”Hverken de specielle bemærkninger eller betænkningen indeholder noget nærmere om baggrunden for eller den nærmere betydning af formodningsreglen. Det må antages, at reglen skal ses i sammenhæng med, at myndigheden, der skal foretage den endelige skadesvurdering, typisk ikke vil have de nødvendige forudsætninger for at vurdere, om en udlevering af oplysningerne om drifts- eller forretningsmæssige forhold mv. omfattet af § 30, nr. 2, rent faktisk vil påføre den pågældende virksomhed skade. Derfor anføres det også i de specielle bemærkninger til § 30, nr. 2, (...), at myndigheden bør indhente en udtalelse fra vedkommende virksomhed mv. I de tilfælde, hvor virksomheden giver udtryk for, at en udlevering vil påføre konkrete skadevirkninger for virksomhedens økonomi, og begrundet dette, må formodningsreglen indebære, at myndigheden normalt ikke behøver yderligere dokumentation for, at betingelserne for at begrænse aktindsigten efter § 30, nr. 2, er opfyldt.”

Det anføres dog videre samme sted (s. 530 f.), at formodningsreglen ikke ændrer ved, at myndigheden (for en principiel betragtning) fortsat skal foretage en konkret vurdering af, om udleveringen vil indebære en nærliggende risiko for, at der påføres virksomheden navnlig et økonomisk tab af nogen betydning.

Bl.a. med henvisning til tidligere ombudsmandspraksis angiver kommentaren således, at kravet om den konkrete vurdering indebærer, at f.eks. en generel angivelse af hensynet til konkurrencemæssige forhold på det pågældende område, den blotte gengivelse af bestemmelsens ordlyd eller en generel vurdering af risikoen for tab ikke i sig selv er nok til at meddele afslag på aktindsigt.

2.2. Af Udenrigsministeriets afgørelse af 2. september 2015 fremgår, at ministeriet i sagerne vedrørende ansøgning om tilskud fra de fem virksomheder, jf. ovenfor pkt. 1, har undtaget oplysninger vedrørende tekniske indretninger og fremgangsmåder, bl.a. produkt, forretningsidé, metode, modtagere, afsætningsforhold, partnere, konsulenter, mødedeltagere, gennemførelse af etablering og udvikling af nye forretningsområder.

Det fremgår også, at Udenrigsministeriet har indhentet udtalelser fra de fem virksomheder til brug for behandlingen af aktindsigtssagen.

Udenrigsministeriet har i afgørelsen henvist til, at det er ministeriets vurdering, at der er en nærliggende risiko for, at udlevering af oplysningerne vil kunne påføre virksomhederne økonomisk tab af nogen betydning.

For så vidt angår virksomheden E har ministeriet lagt vægt på, at en udlevering af de undtagne oplysninger vil være ødelæggende for virksomhedens unikke position i markedet.

For virksomheden B's vedkommende har ministeriet lagt vægt på, at informationerne vil kunne misbruges af andre virksomheder, at dette vil kunne påføre virksomheden betydelige økonomiske tab, og at konkurrenter vil kunne erhverve sig store konkurrencemæssige fordele på virksomhedens bekostning.

For virksomheden F's vedkommende har ministeriet lagt vægt på, at informationerne vil kunne anvendes af andre virksomheder, og at det vil kunne påføre virksomheden store tab.

For så vidt angår virksomheden G har ministeriet lagt vægt på, at virksomheden som udgangspunkt aldrig offentliggør information om potentielle fremtidige ordrer i Danmark eller andre steder i verden, og at selskabet er børsnoteret, hvilket sætter en række begrænsninger for offentliggørelse af information, som ikke i øvrigt er offentligt tilgængelig.

Endelig har ministeriet for så vidt angår virksomheden H lagt vægt på, at det vil være til skade for virksomheden, hvis andre får adgang til ideen.

2.3. Du bemærker i klagen til mig, at essensen i ansøgningerne på grund af de mange overstregninger og udeladelser af oplysninger er forsvundet. Du skriver endvidere, at du ikke har kunnet få oplyst, hvilke konsulenter eller konsulentfirmaer der står bag de virksomheder, der har fået tilsagn om tilskud.

I din kommentar til Udenrigsministeriets udtalelse af 25. februar 2016 har du endvidere bl.a. bemærket, at du har svært ved at se, hvordan personer og timeforbrug i de enkelte sager kan være undtaget fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 30, nr. 2.

2.4. Det kan ikke give mig anledning til bemærkninger, at Udenrigsministeriet har fundet, at de oplysninger, som du ikke har fået aktindsigt i, efter deres karakter er omfattet af offentlighedslovens § 30, nr. 2. Jeg henviser til pkt. 2.1 om bestemmelsens anvendelsesområde.

Spørgsmålet er herefter, om det kan lægges til grund, at aktindsigt vil indebære en nærliggende risiko for, at der påføres de pågældende virksomheder økonomisk skade af nogen betydning. Vurderingen heraf må ske i lyset af, at der efter bestemmelsens forarbejder gælder en ”klar formodning” for, at en sådan skadevirkning vil indtræde.

Udenrigsministeriet har – som forudsat i forarbejderne til § 30, nr. 2 – indhentet udtalelser fra de berørte virksomheder for at få belyst risikoen for økonomisk skade for den enkelte virksomhed ved udlevering af oplysningerne.

Efter min gennemgang af sagen har jeg ikke grundlag for at antage, at Udenrigsministeriet herefter ikke har foretaget en selvstændig vurdering af skaderisikoen for virksomhederne.

Set i lyset af at hver af de fem virksomheder i deres udtalelser til Udenrigsministeriet nærmere har anført, på hvilken måde en udlevering af oplysningerne vil kunne skade dem økonomisk – og af at ministeriet må antages at have foretaget en selvstændig vurdering af skaderisikoen – har jeg overordnet ikke grundlag for at kritisere ministeriets vurdering.

2.5. Min gennemgang giver mig dog anledning til følgende bemærkninger:

Udenrigsministeriet har i den del af afgørelsen af 2. september 2015, der vedrører oplysninger i relation til virksomheden B, anført, at det drejer sig om oplysninger om, hvorledes virksomheden agter at gennemføre en etablering i Tanzania.

Ministeriet har ved undtagelsen af oplysninger lagt vægt på, at informationerne vil kunne misbruges af andre virksomheder, at dette vil kunne påføre virksomheden betydelige økonomiske tab, og at konkurrenter vil kunne erhverve sig store konkurrencemæssige fordele på virksomhedens bekostning.

Ved afgørelsen har ministeriet bl.a. undtaget fra aktindsigt oplysninger af talmæssig værdi fra afsnittet "Budget". Det drejer sig om talmæssige værdier anført i afsnittet i kolonnerne "Travel hours", "Activities hours", "Rate" og "Budget".

Det fremgår af sagen, at du for de øvrige fire virksomheder har modtaget tilsvarende oplysninger af talmæssig værdi fra afsnittet "Budget" i disse virksomheders ansøgning om støtte. Ministeriet har således for så vidt angår de øvrige fire virksomheder ikke vurderet, at imødekommelse af aktindsigten i de nævnte oplysninger af talmæssig værdi ville indebære en nærliggende risiko for, at der ville blive påført virksomhederne økonomisk skade af nogen betydning.

På den baggrund forekommer det ikke umiddelbart klart, hvorfor ministeriet ved den konkrete risikovurdering har undtaget de nævnte oplysninger fra aktindsigten vedrørende virksomheden B.

Jeg har henstillet til Udenrigsministeriet at genoverveje spørgsmålet om aktindsigt i de nævnte oplysninger af talmæssig værdi fra afsnittet "Budget" for så vidt angår virksomheden B og – hvis ministeriet herefter fastholder den foretagne risikovurdering – at give dig en uddybende begrundelse.

Jeg har bedt ministeriet om at underrette mig om ministeriets afgørelse.

2.6. Du har anført, at du ikke har kunnet få oplyst, hvilke konsulenter eller konsulentfirmaer der står bag de virksomheder, der har fået tilsagn om tilskud. Du har også tilkendegivet, at du har svært ved at se, hvordan personer kan være omfattet af offentlighedslovens § 30, nr. 2.

Det giver mig ikke anledning til bemærkninger, at Udenrigsministeriet har anset sådanne oplysninger for omfattet af bestemmelsen i offentlighedslovens § 30, nr. 2. Jeg henviser til forarbejderne til bestemmelsen, jf. ovenfor under pkt. 2.1.

Herefter – og idet jeg ikke har grundlag for at kritisere ministeriets vurdering af, at betingelserne for at undtage de pågældende oplysninger fra aktindsigt, er opfyldt (risikovurderingen), jf. ovenfor under pkt. 2.4 – foretager jeg ikke mere vedrørende dette særskilte spørgsmål.

2.7. Udenrigsministeriet har ifølge afgørelsen af 2. september 2015 overvejet, om de undtagne oplysninger burde udleveres til dig efter princippet om meroffentlighed, jf. offentlighedslovens § 14, stk. 1, men har ikke fundet grundlag herfor.

Det fremgår, at ministeriet i den forbindelse har foretaget en afvejning af på den ene side det hensyn, der ligger bag offentlighedslovens § 30, nr. 2 (og § 30, nr. 1), og på den anden side den berettigede interesse, du må antages at have i, at anmodningen om aktindsigt imødekommes.

Efter min gennemgang af sagen kan jeg ikke kritisere ministeriets vurdering.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi til:

Udenrigsministeriet

Sagsfremstilling

Ved e-mail af 1. august 2015 bad du Udenrigsministeriet om aktindsigt i:

”de ansøgninger I har modtaget ifm. Danida Business Explorer for udviklingslandet Tanzania for de 2 ansøgningsrunder i 2015 (27. februar & 29. maj).

Vil gerne bede om aktindsigt (i) alle ansøgninger med tilhørende bevillinger/afslag. ”

Den 4. august 2015 meddelte ministeriet dig, at anmodningen ville blive behandlet efter reglerne i offentlighedsloven. Ministeriet skrev endvidere bl.a.:

”Da aktindsigtsanmodningen bl.a. vedrører dokumenter, der indeholder oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende for virksomhederne C, E, D, B, F, G og H, som kan være undtaget fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 30, nr. 2, har Udenrigsministeriet ved e-mail af 4. august 2015 anmodet de pågældende virksomheder om en udtalelse. Udenrigsministeriet har anmodet om, at udtalelsen er ministeriet i hænde i løbet af 7 arbejdsdage. Det kan i den forbindelse oplyses, at de ovennævnte virksomheders udtalelse ikke er bindende for Udenrigsministeriet. Hvis de pågældende virksomheder udtaler sig imod aktindsigt, vil udtalelsen som udgangspunkt blive sendt i partshøring hos dig efter reglerne i forvaltningslovens § 19. ”

I e-mails af 4. august 2015 – sendt til virksomhederne G, D, E, B, F, H og C (vedlagt virksomhedernes ansøgning og (for nogle virksomheders vedkommende) ministeriets svar herpå) – bad Udenrigsministeriet virksomhederne om en udtalelse.

Ministeriet vejledte i den forbindelse om, at retten til aktindsigt efter offentlighedslovens § 30, nr. 2, ikke omfatter oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsfor-

hold eller lignende, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningen angår, at begæringen ikke imødekommes.

Ministeriet bad om at få belyst risikoen for, at aktindsigt ville påføre virksomheden et økonomisk tab. Ministeriet bemærkede, at den endelige bedømmelse af, hvorvidt der er dokumenter og oplysninger, der kunne undtages fra aktindsigt, ville blive foretaget af ministeriet.

Samme dag besvarede virksomheden F ministeriets høring. Virksomheden bad om, at der ”af konkurrencemæssige hensyn” kun ville blive offentliggjort ”det absolutte minimum”.

Den 4. august 2016 skrev du til Udenrigsministeriet bl.a.:

”Vil du på nuværende tidspunkt kunne oplyse mig, hvilke af de oplyste firmaer, der har fået tilsagn om midler og hvilke konsulenter der er står bag firmaerne?”

Den 5. august 2015 besvarede virksomheden B ministeriets høring og anmodede om, at anmodningen om aktindsigt ikke blev imødekommet. Virksomheden anførte en nærmere begrundelse herfor.

Den 5. august 2015 svarede ministeriet dig således:

”Tak for din e-mail. Det kan oplyses, at Udenrigsministeriet har givet tilsagn om tilskud til C, E og B for ansøgninger vedrørende Tanzania til den første runde i 2015 (27. februar 2015), mens der ikke er truffet beslutning om tildeling af tilskud for ansøgninger til den anden runde (29. maj 2015).

Udenrigsministeriet kan ikke besvare dit spørgsmål om, hvilke konsulenter der står bag firmaerne. ”

Samme dag bad du ministeriet oplyse grunden til, at ministeriet ikke kunne besvare dit spørgsmål.

I e-mail af 6. august 2015 meddelte ministeriet dig følgende:

”Som oplyst i Udenrigsministeriets brev til dig den 4. august 2015 behandles din anmodning om aktindsigt efter reglerne i offentlighedsloven. Som det også fremgår af Udenrigsministeriets førnævnte brev har Udenrigsministeriet anmodet de pågældende virksomheder om en udtalelse vedrørende de dokumenter, du har anmodet om aktindsigt i. Udenrigsministeriet kan derfor ikke give indsigt i dokumenterne før denne proces er afsluttet, og vi kan derfor ikke besvare dit spørgsmål om, hvilke konsulenter der står bag de pågældende virksomheder. ”

Den 6. august 2015 besvarede virksomheden G ministeriets høring, og virksomheden redegjorde i den forbindelse for en anmodning om, at oplysninger om projektet, der var søgt støtte til, måtte blive anonymiseret. Virksomheden foreslog en udeladelse af konkrete afsnit fra ansøgningen om støtte.

Den samme dag besvarede også virksomheden D høringen. Virksomheden gav tilladelse til aktindsigt.

I e-mail af 11. august 2015 til Udenrigsministeriet fremsatte virksomheden E bemærkninger til anmodningen om aktindsigt. Virksomheden anførte en nærmere begrundelse for, at ansøgningen om aktindsigt ikke kunne imødekommes fuldt ud.

I e-mail af 13. august 2015 mindede Udenrigsministeriet virksomhederne H og C om anmodningen om en udtalelse.

Den 14. august 2015 parthørte Udenrigsministeriet dig over udtalelserne af 4., 5., 6. og 11. august 2015 fra virksomhederne F, B, G, D og E. Ministeriet tilføjede, at ministeriet ville træffe afgørelse på det foreliggende grundlag, hvis ministeriet ikke hørte fra dig.

I anledning af Udenrigsministeriets partshøring af dig bad du den 14. august 2015 ministeriet præcisere, hvad ministeriet ville træffe afgørelse om.

Som svar herpå meddelte ministeriet dig samme dag følgende:

”På baggrund af udtalelser fra de involverede virksomheder og dine eventuelle bemærkninger hertil vil Udenrigsministeriet træffe beslutning om der måtte være oplysninger, der er undtaget fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 30, nr. 2.”

Den 14. august 2015 meddelte virksomheden C Udenrigsministeriet, at virksomheden havde gennemgået dokumenterne og ikke fundet ”noget konkurrenceforvridende fra vores side”.

Den 14. august 2015 besvarede også virksomheden H ministeriets høring, og virksomheden fremførte indsigelser mod en fuldstændig imødekommelse af anmodningen om aktindsigt.

Samme dag skrev du til Udenrigsministeriet:

”Såfremt de pågældende konsulentfirmaers navne, der står bag de navngivende ansøgere, ikke er undtaget af offentlighedslovens § 30 stk. 2 vil jeg gerne have dem oplyst.”

Som svar herpå meddelte Udenrigsministeriet dig følgende den 17. august 2015:

”(…) Oplysninger om hvilke konsulentfirmaer, der måtte være nævnt i de pågældende ansøgninger er omfattet af din anmodning om aktindsigt. Udenrigsministeriet kan derfor fortsat ikke besvare dit spørgsmål om, hvilke konsulenter der står bag de pågældende virksomheder.

Med henvisning til Udenrigsministeriets brev til dig den 14. august 2015 afventer vi dine eventuelle bemærkninger til udtalelser fra fem af de virksomheder, hvis ansøgning der er anmodet om aktindsigt i Udenrigsministeriet vil derefter træffe afgørelse om der er oplysninger i ansøgningerne, herunder navne på konsulentvirksomheder, der er omfattet af offentlighedslovens § 30, nr. 2.”

I e-mail af 20. august 2015 afgav virksomheden F, der havde afgivet et høringssvar den 4. august 2015, endnu et høringssvar, hvori virksomheden fremsatte indsigelse mod en imødekommelse af anmodningen om aktindsigt. Virksomheden anførte:

”Vi mener ikke at kunne godkende aktindsigt anmodningen da det strider mod vores udvikling af nye forretningsområder, og vil medføre store tab, da både de folk som er nævnt og selve ansøgningen er behæftet med stor viden, som kan bruges af andre.

Og da ansøgningen kun er under behandling vil andre kunne udvikle forretningsområdet før os.

Selve projektideen er unik, og kan medføre at projektet stoppes hvis der bliver givet aktindsigt. ”

Det fremgår ikke af det modtagne materiale, at dette høringssvar blev sendt til dig.

Den 21. august 2015 bad ministeriet dig om at oplyse, om din anmodning om aktindsigt ud over selve ansøgningsformularen også omfattede bilag til ansøgningen (ansøgerevirksomhedens årsrapporter, registreringscertifikater, de minimis-erklæring og curriculum vitae for deltagere i projektet).

Ministeriet partshørte dig også den 21. august 2015 over udtalelsen af 14. august 2015 fra virksomheden H.

Den 21. august 2015 svarede du Udenrigsministeriet, at din ansøgning om aktindsigt også omfattede bilag til virksomhedernes ansøgning.

Den 24. august 2015 skrev du til Udenrigsministeriet, at din anmodning skulle behandles efter forvaltningslovens regler.

Den 27. august 2015 meddelte ministeriet dig, at ministeriet umiddelbart vurderede, at du ikke var part i sagen, og at anmodningen om aktindsigt derfor skulle behandles efter reglerne i offentlighedsloven.

Samme dag spurgte du Udenrigsministeriet, hvornår du ville få tildelt den begærede aktindsigt, efter hvilken bestemmelse i offentlighedsloven ”fuld og hel aktindsigt i alle sagsakter” kunne nægtes dig, og hvem der efter ministeriets vurdering er parter i sager efter forvaltningsloven.

Ved e-mail af 2. september 2015 meddelte Udenrigsministeriet dig, at som ”part efter forvaltningsloven anses den, der har en væsentlig, retligt relevant og individuel interesse i sagen, hvilket navnlig vil sige ansøgere og adressater for en afgørelse”. For så vidt angik dine øvrige spørgsmål henviste ministeriet til den afgørelse, som ministeriet samme dag havde truffet i din sag om aktindsigt, og som var vedhæftet e-mailen.

Ved afgørelsen af 2. september 2015 meddelte Udenrigsministeriet dig delvist afslag på aktindsigt. Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende:

”Udenrigsministeriet har foretaget en søgning i ministeriets journalsystem mv. efter dokumenter af den i aktindsigtsanmodningen nævnte karakter. Udenrigsministeriet har identificeret dokumenter, som vurderes at være omfattet af din anmodning. Aktlisten over sagens dokumenter vedlægges. Herudover vedlægges de dokumenter, som der gives aktindsigt i.

Udenrigsministeriet har undtaget en række dokumenter og oplysninger fra retten til aktindsigt. Det er ud for hver enkel indførsel på aktlisten anført, hvis og i givet fald efter hvilken bestemmelse i offentlighedsloven de pågældende dokumenter er undtaget.

Efter offentlighedslovens § 30, nr. 1, omfatter retten til aktindsigt ikke oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold.

Udenrigsministeriet har undtaget oplysninger af den nævnte karakter i en række dokumenter.

...

Efter offentlighedslovens § 30, nr. 2, omfatter retten til aktindsigt ikke oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold el.lign., for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningerne angår, at anmodningen ikke imødekommes.

...

Udenrigsministeriet anmodede virksomheden E om en udtalelse i anledning af din aktindsigtsanmodning.

E har i sin udtalelse af 11. august 2015 anført, at visse oplysninger bør undtages fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 30, nr. 2, da der er tale om fortrolige oplysninger, hvis afsløring vil medføre væsentlig økonomisk skade for E.

Udenrigsministeriet har den 14. august 2015 partshørt dig over E's hørings svar.

Det er Udenrigsministeriet vurdering, at der i ansøgningen findes oplysninger, som vedrører tekniske indretninger og fremgangsmåder, som E anvender. Det drejer sig om oplysninger om produkt og metode, modtagere og afsætningsforhold samt partnere, konsulenter og mødedeltagere. Udenrigsministeriet har under hensyn til oplysningernes karakter konkret vurderet, at der er en nærliggende risiko for, at udlevering af oplysningerne vil kunne påføre E økonomisk tab af nogen betydning. Oplysningerne er derfor undtaget i de udleverede dokumenter.

Udenrigsministeriet har herved lagt vægt på, at det vil være ødelæggende for E's unikke position i markedet netop nu.

...

Udenrigsministeriet anmodede virksomheden B om en udtalelse i anledning af din aktindsigtsanmodning.

B har i sin udtalelse af 5. august 2015 anført, at visse oplysninger bør undtages fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 30, nr. 2, da der er tale om fortrolige oplysninger, hvis afsløring vil medføre væsentlig økonomisk skade for B.

Udenrigsministeriet har den 14. august 2015 partshørt dig over B's hørings svar.

Det er Udenrigsministeriets vurdering, at der i ansøgningen findes oplysninger, som vedrører tekniske indretninger og fremgangsmåder, som B anvender. Det drejer sig om oplysninger om, hvorledes B agter at gennemføre en etablering i Tanzania. Udenrigsministeriet har under hensyn til oplysningernes karakter konkret vurderet, at der er en nærliggende risiko for, at udlevering af oplysningerne vil kunne påføre B økonomisk tab af nogen betydning. Oplysningerne er derfor undtaget i de udleverede dokumenter.

Udenrigsministeriet har herved lagt vægt på, at informationerne vil kunne misbruges af andre virksomheder, og at det vil kunne påføre B betydelige økonomiske tab og konkurrenter erhverver sig store konkurrencemæssige fordele på B's bekostning.

...

Udenrigsministeriet anmodede virksomheden F om en udtalelse i anledning af din aktindsigtsanmodning.

F har i sin udtalelse af 4. august 2015 anført, at visse oplysninger bør undtages fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 30, nr. 2, da der er tale om fortrolige oplysninger, hvis afsløring vil medføre væsentlig økonomisk skade for F.

Udenrigsministeriet har den 14. august 2015 partshørt dig over F [F's høringssvar; min tilføjelse].

Det er Udenrigsministeriets vurdering, at der i ansøgningen findes oplysninger, som vedrører tekniske indretninger og fremgangsmåder, som F anvender. Det drejer sig om oplysninger om, hvorledes F planlægger at udvikle nye forretningsområder. Udenrigsministeriet har under hensyn til oplysningernes karakter konkret vurderet, at der er en nærliggende risiko for, at udlevering af oplysningerne vil kunne påføre F økonomisk tab af nogen betydning. Oplysningerne er derfor undtaget i de udleverede dokumenter.

Udenrigsministeriet har herved lagt vægt på, at informationerne vil kunne anvendes af andre virksomheder, og at der vil kunne påføre F store tab.

...

Udenrigsministeriet anmodede virksomheden G om en udtalelse i anledning af din aktindsigtsanmodning.

G har i sin udtalelse af 6. august 2015 anført, at visse oplysninger bør undtages fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 30, nr. 2, da der er tale om fortrolige oplysninger, hvis afsløring vil medføre væsentlig økonomisk skade for G.

Udenrigsministeriet har den 14. august 2015 partshørt dig over G.

Det er Udenrigsministeriets vurdering, at der i ansøgningen findes oplysninger, som vedrører tekniske indretninger og fremgangsmåder, som G anvender. Det drejer sig om oplysninger om produkt og metode, modtagere og afsætningsforhold samt partnere, konsulenter og mødedeltagere. Udenrigsministeriet har under hensyn til oplysningernes karakter konkret vurderet, at der er en nærliggende risiko for, at udleve-

ring af oplysningerne vil kunne påføre G økonomisk tab af nogen betydning. Oplysningerne er derfor undtaget i de udleverede dokumenter.

Udenrigsministeriet har herved lagt vægt på, at G som udgangspunkt aldrig offentliggør information om potentielle fremtidige ordrer i Danmark eller andre steder i verden, samt at selskabet er børsnoteret, hvilket sætter en række begrænsninger til offentliggørelse af information, som ikke i øvrigt er offentlig tilgængeligt.

...

Udenrigsministeriet anmodede virksomheden H om en udtalelse i anledning af din aktindsigtsanmodning.

H har i sin udtalelse a 14. august 2015 anført, at visse oplysninger bør undtages for aktindsigt efter offentlighedslovens § 30 nr. 2, da der er tale om fortrolige oplysninger, hvis afsløring vil medføre væsentlig økonomisk skade for H.

Udenrigsministeriet har den 21. august 2015 partshørt dig over H's høringsvar.

Det er Udenrigsministeriets vurdering, at der i ansøgningen findes oplysninger, som vedrører tekniske indretninger og fremgangsmåder, som H anvender. Det drejer sig om oplysninger om en forretningsidé. Udenrigsministeriet har under hensyn til oplysningernes karakter konkret vurderet, at der er en nærliggende risiko for, at udlevering af oplysningerne vil kunne påføre H økonomisk tab af nogen betydning. Oplysningerne er derfor undtaget i de udleverede dokumenter.

Udenrigsministeriet har herved lagt vægt på, at der vil være til skade for H, hvis andre får adgang til ideen.

...

Udenrigsministeriet har overvejet, om de undtagne dokumenter burde udleveres til dig efter princippet om meroffentlighed i offentlighedslovens § 14, nr. 1. Udenrigsministeriet har i den forbindelse foretaget en afvejning af på den ene side de hensyn, der ligger til grund for offentlighedslovens §§ 30, nr. 1, og 30, nr. 2, og på den anden side den berettigede interesse, du må antages at have i, at anmodningen om aktindsigt imødekommes. Udenrigsministeriet har på den baggrund ikke fundet grundlag for at udlevere alle oplysninger i de pågældende dokumenter. ”

I e-mail af 20. september 2015 spurgte du Udenrigsministeriet:

”Hvorfor er der noget i de fremsendte ansøgninger der er overstreget og af hvem er det gjort? ”

I den anledning foreslog Udenrigsministeriet dig i en e-mail af 21. september 2015, at du kunne få en telefonsamtale med ministeriet, inden ministeriet ville sende dig et skriftligt svar.

Den 23. september 2015 skrev Udenrigsministeriet bl.a. følgende til dig:

”Udenrigsministeriet har foretaget overstregningerne i de dokumenter du har modtaget. Det er Udenrigsministeriets vurdering, at disse oplysninger er omfattet af offentlighedslovens § 30, nr. 1 og nr. 2, og derfor er undtaget aktindsigt. Udenrigsministeriet har i brev af 2. september 2015 oplyst om den vurdering, der ligger til grund for afgørelsen om undtagelser. Udenrigsministeriets afgørelse er blandt andet truffet på baggrund af udtalelser fra de pågældende virksomheder, jf. vores brev til dig dateret den 14. august 2015 og med vedlæggelse af virksomhedernes udtalelser.”

I e-mail af 24. september 2015 rettede du fornyet henvendelse til Udenrigsministeriet. Du skrev bl.a. følgende:

”Dit svar stemmer ikke overens med det svar du gav mig i telefonen, hvor du bad mig ringe til dig.

Her spurgte jeg dig ’Er det UM eller de enkelte ansøgere der har foretaget overstregningerne i de dokumenter jeg har modtaget?’ Her var svaret fra dig ’Det er de enkelte ansøgere’. Dette svar bad jeg dig efterfølgende skrive til mig på en e-mail, hvilket du bekræftede du ville.

Nu skriver du pludselig, at det er UM der har foretaget overstregningerne. Hvordan hænger det sammen?”

I e-mail af 5. oktober 2015 skrev Udenrigsministeriet bl.a. til dig:

”Din bemærkning om, hvem der har foretaget overstregninger, må bero på en misforståelse. Proceduren for en vurdering af om oplysninger er undtaget aktindsigt er beskrevet i Udenrigsministeriets e-mail dateret 23. september 2015.”

I e-mail af 9. februar 2016 klagede du til mig over Udenrigsministeriets afgørelse af 2. september 2015 om delvist afslag på aktindsigt.

Du anførte, at det modtagne materiale var så overstreget, at ”essensen er forsvundet”. Du tilkendegav også, at du var utilfreds med, at du ikke havde kunnet få oplyst, hvilke konsulenter (eller konsulentfirmaer) der stod bag de navngivne firmaer, der havde fået tilsagn om tilskud.

Den 25. februar 2016 afgav Udenrigsministeriet en udtalelse med bl.a. følgende indhold:

”1. A anmodede ved e-mail af 1. august 2015 om aktindsigt på følgende måde:

’...’

Udenrigsministeriet oplyste ved brev af 4. august 2015 A om, at aktindsigtsanmodningen bl.a. vedrører dokumenter, der indeholder oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold for en række nærmere angivne virksomheder, som kan være undtaget fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 30, nr. 2, og at Udenrigsministeriet på den baggrund havde anmodet de pågældende virksomheder om en udtalelse.

Udenrigsministeriet oplyste i den forbindelse bl.a., at udtalelsen ikke ville være bindende for ministeriet, og at udtalelsen – hvis de pågældende virksomheder udtalte sig imod aktindsigt – ville blive sendt i partshøring hos A, jf. forvaltningslovens § 19.

Ved e-mails af bl.a. 14. august 2015 sendte Udenrigsministeriet de pågældende virksomheders udtalelser til A med henblik på, at denne kunne komme med sine eventuelle bemærkninger.

I det omfang, A har haft bemærkninger i den anledning, er bemærkningerne således indgået i grundlaget for Udenrigsministeriets behandling af aktindsigtsanmodningen.

Udenrigsministeriet skal herudover bemærke, at ministeriet i forbindelse med aktindsigtsanmodningen løbende har vejledt A om bl.a. aktindsigtsreglerne i forvaltningsloven og offentlighedsloven og herunder vejledt om, at det er Udenrigsministeriet, der vurderer, hvilke oplysninger der i givet fald vil skulle undtages fra aktindsigt.

Det må således efter Udenrigsministeriets opfattelse bero på en misforståelse, såfremt A har fået indtryk af, at overstregningen af de undtagne oplysninger skulle være foretaget af de omhandlede virksomheder selv.

2. Udenrigsministeriet traf afgørelse i aktindsigtssagen den 2. september 2015.

Som det fremgår af afgørelsen, er det Udenrigsministeriets vurdering, at der i de dokumenter, som er omfattet af aktindsigtsanmodningen, findes oplysninger, som vedrører tekniske indretninger og fremgangsmåder, som de pågældende virksomheder anvender, og hvis udlevering ville indebære en nærliggende risiko for at påføre virksomhederne økonomiske tab af nogen betydning. Udenrigsministeriet undtog på den baggrund de pågældende oplysninger fra aktindsigt i medfør af offentlighedslovens § 30, nr. 2.

3. ...

Det bemærkes, at Udenrigsministeriet ved en beklagelig fejl ikke udleverede bilag 1.4 vedrørende sagsnummer 8191 til A i forbindelse med aktindsigt, men i stedet udleverede en dublet af bilag 1.3 i samme sag. Udenrigsministeriet har i dag sendt en kopi af det nævnte bilag til A. Kopi vedlægges (bilag 3). ”

Jeg sendte den 25. februar 2016 en kopi af Udenrigsministeriets udtalelse af samme dato til dig med henblik på dine eventuelle bemærkninger.

I e-mail af 26. februar 2016 fremkom du med følgende bemærkninger:

”1. Jeg har altid været opmærksom på offentlighedens begrænsninger vedr. aktindsigt også § 30 stk. 2 i hele sagsforløbet. Dette har Udenrigsministeriet ikke behøvet vejlede om.

2. Virksomhedernes udtalelser, inden aktindsigt blev tildelt, har jeg af gode grunde ikke kunnet forholde mig til, da virksomhederne som udgangspunkt ville forhindre enhver aktindsigt til mig pga. de i § 30 stk. 2 nævnte årsager.

3. Som det fremgår af fremsendte e-mail korrespondance ville Udenrigsministeriet ikke svare skriftligt på, hvorvidt det var virksomhederne eller Udenrigsministeriet, der havde foretaget overstregningerne, men i stedet bad mig ringe. Jeg kan kun på det kraftigste fastholde, at Udenrigsministeriet oplyste mig mundtligt, at det var virksomhederne, der havde foretaget overstregningerne. Der er ikke sket nogen 'misforståelse', og at jeg skulle have 'fået indtryk af', at overstregningerne var foretaget af Udenrigsministeriet. Dette er udelukkende foretaget af Udenrigsministeriet.

4. Jeg har svært ved at se, hvordan personer og timeforbrug i de enkelte sager kan være undtaget af Offentlighedslovens § 30 stk. 2. Dette har jeg spurgt Udenrigsministeriet om, men har ikke kunnet få svar. ”

Den 2. marts 2016 meddelte jeg dig og Udenrigsministeriet, at jeg nu ville forsøge at behandle sagen på grundlag af de oplysninger, som jeg havde fået fra dig og ministeriet.

Til ministeriets orientering vedlagde jeg en kopi af din e-mail af 26. februar 2016.